

EDİTÖRLER
DOÇ. DR. ELİF AKTAŞ
DR. ÖĞR. ÜYESİ VEDAT HALİTOĞLU

ETKİNLİK TEMELLİ YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

Kuramdan Uygulamaya

**ETKİNLİK TEMELLİ
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ
(Kuramdan Uygulamaya)**

Editörler

Doç. Dr. Elif Aktaş
Dr. Öğr. Üyesi Vedat Halitoğlu

ETKİNLİK TEMELLİ YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ Kuramdan Uygulamaya

Editörler: Doç. Dr. Elif Aktaş Dr. Öğr. Üyesi Vedat Halitoğlu

Yayın No.: 3763
Eğitim No.: 785
ISBN: 978-625-417-121-5
E-ISBN: 978-625-417-122-2
Basım Sayısı: 1. Basım, Aralık 2021

© Copyright 2021, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340

Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti'ne aittir.
Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da
fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Nobel Yayın Grubu, 1984 yılından itibaren ulusal ve 2011 yılından itibaren ise uluslararası düzeyde
düzenli olarak faaliyet yürütmekte ve yayınladığı kitaplar, ulusal ve uluslararası düzeydeki
yükseköğretim kurumları kataloglarında yer almaktadır.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Genel Yayın Koordinatörü: Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Sayfa Tasarım: Samet Tekin -samet@nobelyayin.com-
Redaksiyon: Meliha Uysal -meliha@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım: Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-
Baskı Sorumlusu: Yavuz Şahin -yavuz@nobelyayin.com-
Baskı ve Cilt: Atalay Matbaacılık / Sertifika No: 15889-
Büyük Sanayi 1 Cad. Elif Sok. No:7/236-237 İskitler / ANKARA

Kütüphane Bilgi Kartı

Aktaş, Elif., Halitoğlu, Vedat.
Etkinlik Temelli Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi (Kuramdan Uygulamaya) / Editörler: Elif Aktaş - Vedat Halitoğlu
1. Basım. XIV + 434 s. 16,5x24 cm. Kaynakça var, dizin yok.
ISBN: 978-625-417-121-5
E-ISBN: 978-625-417-122-2
1.

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.
Adres: Bahçekapı Mh. 2485 Sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat, Şaşmaz/ANKARA
Telefon: +90 312 278 50 77 - **Faks:** 0 312 278 21 65 - **Sipariş:** siparis@atlaskitap.com-
E-Satış: www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com / www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com
Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa Basım Dağıtım, Arasta, Arkadaş Kitabevi, D&R Mağazaları, Dost Dağıtım,
Ekip Dağıtım, Kıda Dağıtım, Kitapsan, Nezih Kitabevleri, Pandora, Prefix, Remzi Kitabevleri

9. BÖLÜM

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KELİME ÖĞRETİMİ

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Albayrak - İstanbul Medeniyet Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-1199-4621

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer Serin - Trabzon Üniversitesi ORCID No: 0000-0003-3747-0981

10. BÖLÜM

**AVRUPA DİLLERİ ORTAK ÇERÇEVE PROGRAMI METNİ (CEFR) VE
DİĞER ÖĞRETİM PROGRAMLARI**

Dr. Öğr. Üyesi Bircan Eyüp - Trabzon Üniversitesi ORCID No: 0000-0001-8061-1159

11. BÖLÜM

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN MATERYALLER VE NİTELİK

Doç. Dr. Derya Yıldız - Necmettin Erbakan Üniversitesi ORCID No: 0000-0002-5419-8986

12. BÖLÜM

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ALIŞTIRMA-ETKİNLİK-GÖREV
KAVRAMLARI VE ETKİNLİKLERİ GÖREVE DÖNÜŞTÜRME UYGULAMALARI**

Öğr. Gör. Dr. Aslı Fişekcioğlu - Marmara Üniversitesi ORCID No: 0000-0002-7109-9672

13. BÖLÜM

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ÇOCUK EDEBİYATI METİNLERİNİN KULLANIMI

Doç. Dr. Yasin Mahmut Yakar - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-9835-981X

Öğr. Gör. Hatice Derya Yılmaz - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
ORCID No: 0000 0003-4870-6160

14. BÖLÜM

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜREL ETKİLEŞİM

Dr. Öğr. Üyesi Pınar Karataş - Hacettepe Üniversitesi / Floransa Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-4609-8993

15. BÖLÜM

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI

Dr. Öğr. Üyesi Vedat Halitoğlu - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-9557-7782

16. BÖLÜM

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UYGULAMALARI

Prof. Dr. Belma Haznedar - Boğaziçi Üniversitesi ORCID No: 0000-0002-7025- 0158

17. BÖLÜM

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ KAYNAKÇASI

Doç. Dr. Mustafa Altun - Sakarya Üniversitesi ORCID No: 0000-0002-1826-793X

17. BÖLÜM	
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ KAYNAKÇASI	399
Mustafa Altun	
Giriş.....	399
Kitaplar.....	400
Türkçe Öğretim Setleri	400
Makaleler.....	401
Lisansüstü Tezler	404
Videolar.....	408
Kurultay, Sempozyum ve Kongreler.....	409
Genel Değerlendirme	409
Kaynakça.....	410
YAZARLAR HAKKINDA.....	413

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kaynakçası

Mustafa Altun*

1. Giriş

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin tarihçesi bilinen ilk yazılı kaynak olan Kaşgârlı Mahmud'un 1072-1074 tarihleri arasında yazdığı Divanü Lugat'it-Türk adlı eserine kadar götürülebilir. Kıpçak sahasında yazılmış eserler bunu izler. Ebu Hayyan Muhammed bin Yusuf'un 1312 tarihli Kitâbü'l-İdrâk li-Lisani'l-Etrâk adlı çalışması öne çıkan eserlerden biridir. Çağatay sahasında Ali Şir Nevaî'nin 1499 tarihli Muhâkemetül'-Lugateyn adlı çalışması yer alır. Osmanlı döneminde ise Batılı yazarların çalışmaları dikkati çeker. Bu sahada yazılmış bilinen ilk eser Filippo Argeiti'nin 1533 tarihinde yazılmış Regola Del Parlare Turcho Et Vocabulario De Nomi Et Verbi adlı çalışmasıdır. Bu eserler özellikle 19. yüzyılda artış gösterir.

20. yüzyılın ilk üç çeyreğinde alana dair yayınlar olmakla birlikte Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrasında 1990'ların başında yeni kurulan Türk Cumhuriyetleri'nden gelen çok sayıdaki öğrenciye yönelik kursların açılmasıyla asıl ivme kazanmıştır. Bu hareket akademik çevrelerin yabancı dil olarak Türkçe öğretimine odaklanmasını sağlamıştır. 2009'da Türkçe Öğretmenliği programında Yabancılar Türkçe Öğretimi lisans dersi verilmeye başlanmış, ardı sıra üniversitelerin dışı açılmasıyla hemen her üniversitenin TÖMER ve dil merkezi açması bunu izlemiştir. Türkçe Eğitimi anabilim dalları başta olmak üzere farklı anabilim dallarında lisansüstü tezler hazırlanmış, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi lisansüstü programları açılmış, dergilerde makaleler yayımlanmış, ulusal ve uluslararası akademik toplantılarda bildiriler sunulmuştur.

Aşağıda başlıklar halinde derlenen verilere dayalı olarak bu çalışmaların bir değerlendirmesini bulacaksınız.

2. Kitaplar

Derlememize göre yabancı dil olarak Türkçe öğretimi üzerine dil bilgisi kitaplarından konuşma kılavuzlarına, alıştırma kitaplarına kadar pek çok kitap yayımlanmıştır (Altun, 2021c). Bazı kitaplar doğrudan tek bir dil konuşuruna yöneliktir, mesela Rusça konuşanlara Türkçe, Araplar için Türkçe İngilizce için Türkçe gibi başlıklara rastlanmaktadır. Kimi kitaplar Türkçe öğretmek amacıyla İngilizce, Almanca ve Fransızca yayımlanmıştır. Cümle ve metinlerin yazıldığı dilde karşılıkları vardır. Dil bilgisi konuları o dilde verilir. Kitapların bazılarında dinleme kayıtlarının bulunuduğu CD mevcuttur.

Alanın lisans programlarında yer bulması, lisansüstü programlarının açılması, TÖMER ve dil merkezlerinin sayıca artışı ile birlikte akademik kitaplar yayımlanmaya başlanmıştır. Özellikle 2015'ten itibaren kuramsal ve uygulamalı çalışmaların yer aldığı editörlü kitaplar dikkati çekmektedir. Dil bilgisi, akademik Türkçe, ölçme ve değerlendirme gibi tematik kitaplar da mevcuttur. Bu yayınlarda Pegem Akademi 19 kitap, Nobel Akademi Yayıncılık ise 4 kitap ile öne çıkmaktadır.

* Doç.Dr., Sakarya Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi, maltun@sakarya.edu.tr

- Altun, Mustafa (2021e). Kongre ve Sempozyum Duyuruları. (e.t. 01.08.2021)
<http://www.dilbilimi.net/duyurular.htm>
- Biçer, Nurşat (2017). Yabancılar Türkçe Öğretimi Alanında Yayımlanan Makaleler Üzerine Analiz Çalışması. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 27, 236-247. doi: 10.5505/pausbed.2017.69772
- Biçer, Nurşat (2012). Hunlardan Günümüze Yabancılar Türkçe Öğretimi . Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, 1 (4), 107-133 . doi: 10.7884/teke.100
- Büyükikiz, K. Kaan (2014). Yabancılar Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 11 (25), 203-213. (e.t.: 01.05.2021) <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/183334>
- Çiftçi, Ömer ve Demirci, Rıdvan (2018). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimiyle İlgili Bir Kaynakça Denemesi. Turkish Studies Language Literature, Volume 13 (28), 265-339. (e.t. 01.05.2021) <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.1372>
- Ercan, Aliye Nur (2015). Yabancılar Türkçe Öğretimi Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi. Türkçenin Eğitimi-Öğretimine Yönelik Çalışmalar (Editör: Mustafa Volkan Çoşkun), Pegem Akademi, 2-12
- Erdem, Mehmet Dursun, Gün, Mesut, Şengül, Murat ve Özkan, Erişan (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Alanında Yazılmış Bilimsel Makalelerde Geçen Anahtar Sözcüklere İlişkin Bir İçerik Analizi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 34 (1), 213-237. (e.t. 01.05.2021) doi: 10.7822/omuefd.34.1.13
- Erdem, İlhan (2009). Yabancılar Türkçe Öğretimiyle İlgili Bir Kaynakça Denemesi. Turkish Studies, 4/3, 888-937. (e.t. 01.05.2021) <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.709>
- Ergül, Ebru, Çelebi, Ceylan, Usta, Büşrû ve Mutlu, Melis (2019). Türkiye’de Yabancılar Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanmış Lisansüstü Tezler Üzerine Bir Meta-Analiz Çalışması. Temel Eğitim Dergisi /Journal of Primary Education, 1(3), 39-52.
- Erol, S. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Söz Varlığı ve Sözcük Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme: 1981-2021 Lisansüstü Tezler. Aydın TÖMER Dil Dergisi, 6(1),c103-120. doi:10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v06i1005
- Göçer, Ali, Tabak, Gürkan ve Coşkun, Aydın (2012). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Kaynakçası, TÜBAR, XXXII, 73-126. (e.t. 01.05.2021)
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/tubar/issue/16973/177363>
- Güleç, Enes ve Özdemir, Mustafa (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kaynak Çalışması-I. Çukurova Araştırmaları, 6(1), s. 31-56.

- Güleç, Enes ve Özdemir, Mustafa. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kaynak Çalışması–II. Çukurova Araştırmaları, 7(1), s. 1-24.
- İşeri, Kamil ve Şen, Ekin (2017). Yabancılar Türkçe Öğretimi Alanında Türkçe Yazılan Bilimsel Metinlerin İncelenmesi. International Journal of Languages Education and Teaching, 5(1), Nisan 2017, s.434-446.
- Kahriman, Ramazan, Dağtaş, Abdullah, Çapoğlu, Erhan ve Ateşal, Zeynep (2013). Yabancılar Türkçe Öğretimi Kaynakçası. Türuk Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi, 1 (1), 80-132. (e.t. 01.05.2021)
<http://www.turukdergisi.com/PdfMakaleGoster.Asp?ID=15>
- Küçük, Serhat ve Kaya, Elif (2018). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ile İlgili Hazırlanan Tezlerde Geçen Anahtar Kelimelere Yönelik İçerik Analizi. Journal of History Culture and Art Research, 7(5), 442-456. doi:<http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v7i5.1880>
- Özçakmak, Hüseyin (2017). Türkçe Eğitimi Lisansüstü Araştırmalarında Yeni Yönelimler (2011-2015).Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 6(3), 1607-1618.
- Şeref, İzzet ve Karagöz, Beytullah. (2020). Citation Analysis of Graduate Theses on Teaching of Turkish as a Foreign Language (1988-2019). Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 49(2), 1145-1183. (e.t. 01.05.2021)
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1113970>
- Türkben, Tuncay (2018). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmaların Değerlendirilmesi . Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, 7 (4) , 2464-2479 . (e.t. 01.05.2021)
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/teke/issue/42447/511185>